

Detaljplan för

LÅNGHULTET VÄST, DEL AV NORSJÖ 56:22

Norsjö kommun i Västerbottens län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Rubricerad detaljplan varit föremål för samråd enligt plan- och bygglagen (2010:900) under tiden 2025-03-10 till och med 2025-03-28.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ny industrimark genom utökning av befintligt industriområde.

Totalt inkom 3 yttranden under samrådstiden. Inkomna yttranden redovisas och besvaras nedan. Yttranden sammanfattas delvis, men finns i sin helhet som offentlig handling hos bygg- och miljökontoret, Norsjö kommun.

ÄNDRINGAR EFTER SAMRÅD

Nedan beskrivs de ändringar som gjorts efter samrådet.

- Planbeskrivningen har uppdaterats för att även redovisa miljö kvalitetsnormer för Noret och Norsjön.
- Planbeskrivningen uppdaterats efter utförd naturvärdesinventering
- Grundkartan har uppdaterats för att visa fastighetsbeteckningar
- Plankartans teckenförklaring har uppdaterats
- Fastighetsinformation i planbeskrivningen har kompletterats.

Övriga ändringar anses vara av redaktionell karaktär.

YTTRANDET FRÅN STATLIGA MYNDIGHETER

Länsstyrelsen Västerbotten, 2025-03-27

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen lämnade 2024-12-18 yttrande över undersökning om betydande miljöpåverkan. Eftersom ingen naturvärdesinventering har tagits fram så kvarstår de synpunkter som lämnades i det yttrandet. Se vidare under rubrik Naturmiljö och artskydd nedan.

Miljökvalitetsnormer och dagvatten

Enligt planbeskrivningen ska en dagvattenutredning ha upprättats 2024-12-13. Denna sammanfattas i planbeskrivningen men har inte bifogats de handlingar som länsstyrelsen har mottagit. Länsstyrelsen önskar att utredningen bifogas vid nästa skede i planprocessen.

I bedömningen bör även vattenförekomsten Noret och Norsjön inkluderas och beskrivas. I VISS saknas uppgifter om den vattenkemiska och biologiska statusen i Vajsjön och Noret (vattendraget som rinner från Vajsjön till Norsjön). Den senaste bedömningen av status i VISS gjordes 2019. Enligt genomförda provtagningar och analyser inom ramen för det kommunala LOVA projektet Algblooming i Norsjö och Skellefteå kommuner bidrar Noret till en betydande belastning av näringsämnen till Norsjön. Noret avvattnar hela Norsjö samhälle, inklusive Vajsjön och tillrinnande vattendrag som Hörmyrbäcken. Det betyder att det sedan 2019 (underlag för bedömningar som gjordes i VISS inför cykel 3) finns nyare data som kan användas för bedömning av status i Noret och vidare ut i Norsjön.

Det är positivt att dagvattendammar på intilliggande planområde kan nyttjas för att fördröja och rena dagvatten från aktuellt planområde. Enligt modellberäkningar kommer ingen eller mycket liten ökning av näringsämnen eller föroreningar att ske till närmaste vattenförekomst.

Hälsa och säkerhet – Buller

Detaljplanen innehåller en grov skattning av förväntat trafikbuller vid full exploatering av planen. Detsamma gäller eventuella störningar från industribuller. Det är svårt att på förhand förutse omfattning av bullerstörningar eftersom det inte är känt vilken typ av verksamhet som kommer att etablera sig på platsen. Mycket går att lösa genom att planera kommande verksamheter så att bullerstörande aktiviteter placeras längre från bostäder och genom att skärma av, exempelvis med byggnader.

Naturmiljö och artskydd

Enligt planbeskrivningen/samrådshandlingen kommer en naturvärdesinventering genomföras under vår/sommar 2025, i syfte att

säkerställa att det inte finns några naturvärden inom planområdet. Kommande naturvärdesinventering kommer att klargöra förekomsten av naturvärden inom området och ändringar i detaljplanen kan ske efter detta.

Notera att planerad naturvärdesinventering också bör eftersöka förekomst av skyddsvärda arter/artgrupper. Att det inte finns artobservationer inrapporterade i Artportalen behöver inte betyda att fridlysta eller rödlistade arter inte förekommer inom aktuellt område. För att kunna bedöma eventuell påverkan på skyddade arter krävs underlag i form av en artinventering i fält. Bestämmelserna i artskyddsförordningen gäller oaktat om detaljplanen vinner laga kraft. Det innebär att dispens från artskyddsbestämmelserna kan krävas vid verksamhet som kan komma att skada fridlysta arter.

Kommentar: Planbeskrivningen har kompletterats med beskrivning om nämnda vattenförekomster.

Dagvattenutredningen bifogas planhandlingarna inför granskning.

Planbeskrivningen har kompletterats med sammanfattning av genomförd naturvärdesinventering.

Lantmäteriet, 2025-03-17

Grundkartan

Saknas fastighetsbeteckningar i grundkartan, vilket gör att plankartan blir otydlig.

Planbestämmelser i plankartan

Planområdesgränsens beteckning stämmer inte överens med utformningen i plankartan.

Fastighetsrättsliga frågor

I planbeskrivningen anges att planområde består av del av Norsjö 56:22. Varit tydligt om man i detta stycke skrivit att planområdet behöver avstyckas för att bilda lämplig industrifrasighet.

Kommentar: Grundkartan uppdateras för att inkludera namn på fastigheter.

Planområdesgränsens beteckning i plankartans teckenförklaring har uppdaterats för att stämma med gräns i kartan.

Information om att fastigheter behöver avstyckas inom planområdet för genomförande av detaljplanen har lagts till i planbeskrivningen.

Sametinget, 2025-03-19

Sametinget i Sverige är både en statlig myndighet och ett folkvalt samiskt parlament med syfte att förbättra de svenska samernas möjligheter som

urfolk att bevara och utveckla sin kultur. Sametingets uppgift är att medverka i samhällsplaneringen och tillse att samiska behov beaktas, däribland renskötselns intressen vid utnyttjande av mark och vatten. Norsjö kommun har tagit fram ett förslag till detaljplan.

Samisk markanvändning i detaljplanen

Svenska myndigheter och kommuner har en skyldighet att främja det samiska folkets möjligheter att behålla och utveckla allmänintresset rennäring, som är en central del av den samiska kulturen. Regeringens övergripande mål för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt, kulturellt hållbar rennäring och andra samiska näringar. Renskötselrätten ska skyddas, vilket innebär att en kommun vid planering av mark måste ta hänsyn till vilka ingrepp som kan accepteras för att renskötselrätten inte ska kränkas. En långsiktig hållbar rennäring ställer krav på att flyttleder, rastbeten, kärnområden och svåra passager fungerar i praktiken, och måste därför beaktas i planeringen.

Sambandet mellan renskötsel och samisk kultur befästs inte bara i nationell rätt utan framgår även av folkrätten. I egenskap av kulturbärare för samisk kultur åtnjuter således renskötseln ett mycket långtgående rättsligt skydd. I planprocesser och tillståndsprövningar där en bedömning ska göras av om renskötselns bedrivande påtagligt försvåras är det därför viktigt att utgå från det skydd och främjande av renskötsel och i förlängningen samisk kultur som Sverige åtagit sig att upprätthålla.

Rennäringen är en förutsättning för den samiska kulturen. Riksdagen har i olika sammanhang uttalat att den samiska kulturens fortlevnad måste garanteras. Detta innebär att det måste finnas grundläggande förutsättningar för rennäringen inom i princip varje sameby, nämligen en säker tillgång till sådana områden inom både åretruntmarkerna och vinterbetesmarkerna som har avgörande betydelse för möjligheterna att bedriva renskötsel. Bedömning av detaljplanens konsekvenser ska göras utifrån en helhetssyn av samebyarnas markanvändning där områdets funktion och samtliga kumulativa effekterna ingår för att få en heltäckande bild. Ingrepp och ändrad markanvändning har idag nått en historisk omfattande nivå som ger konsekvenser för renskötseln och den samiska kulturen, då den samiska markanvändningen som regel försämras. Vinterbetesland betraktas som flaskhalsar för renskötseln och är därför särskilt viktiga.

Inflytande och samråd

Kommunen ska ha dialog direkt med berörda samebyar i fysisk planering. Sametinget anser att vissa normer ska följas för att det ska anses som att samebyn deltagit effektivt. Detta innebär att:

- Samrådet ska ske i ett tidigt skede.
- Berörda samebyar ska få så mycket information om åtgärden att de kan fatta ett informerat beslut om projektet och om de så önskar lämna sitt "fritt och informerade samtycke"
- Berörda samebyar ska ges möjlighet till ett effektivt deltagande och ett faktiskt inflytande. För att nå ett effektivt deltagande avses; tidsaspekten, ekonomiska resurser och att inga andra faktorer redan låst förutsättningarna.

Ett förändrat klimat

Forskning lyfter att konkurrerande markanvändning är en av de faktorer som har störst betydelse för renskötseln och att det kommer att ha stor betydelse för effekterna av ett förändrat klimat. Tillgången till olika betesmarker och flexibilitet att nyttja dem vid olika årstider och väderförhållanden är därför mycket viktigt för renskötselns klimatanpassningsmöjligheter. Den fysiska planeringen får inte hindra eller försvåra för renskötseln i sitt arbete med klimatanpassning och behöver därför inkluderas i planen.

Sametingets ställningstagande

Rennäringsintresset är både ett allmänt intresse enligt miljöbalken och ett enskilt intresse som medlemmarna i en sameby innehar enligt rennäringslagen. Sametingets uppgift är att bevaka det *allmänna* rennäringsintresset genom att tillse att den samiska kulturen, inklusive rennäringen skyddas över tid och att förutsättningarna fortsatt ska finnas för att bedriva renskötsel även för kommande generationer. Därutöver bevakar varje sameby sitt enskilda rennäringsintresse på den mark som samebyn brukar.

Trycket från olika aktörer som önskar att nyttja naturresurserna i Sápmi är större än någonsin tidigare. Ingrepp och ändrad markanvändning har idag nått en historisk omfattande nivå. En exploatering av marken innebär ofta att landskapet runt omkring påverkas med förändrad natur och förutsättningar. Detta ger konsekvenser för renskötseln och den samiska kulturen, då den samiska markanvändningen som regel försämras.

En åtgärd som vidtas utanför ett riksintresseområde kan ändå vara otillåten på grund av de konsekvenser den bedöms ha för riksintresset. Bedömningen ska göras utifrån kumulativa effekter av övrig markanvändning inom området. Information och kunskap om renskötselns tidigare, nuvarande och framtida bedrivande inom aktuell sameby behövs för att förstå hur områdets funktion på både kort och lång sikt påverkar renskötseln.

Även samebyarnas renbruksplan och miljökvalitetsmålen (särskilt *Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker* samt *Levande skogar*) ska beaktas.

Kommentar: Planområdet omfattas inte av och ligger inte heller i närhet av några flyttleder, rastbeten, kärnområden eller svåra passager.

Kommunen har både fört samtal med representanter från samebyn muntligt såväl som bjudit in samebyn att delta i samrådet och då skickat ut samrådshandlingar. Berörd sameby har inte inkommit med några synpunkter på förslaget.